

Î N C H E I E R E

08 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de către SRL „Rapid-Expres”, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către SC „Vitafor” SRL împotriva SRL „Rapid-Expres” cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat în urma neexecutării obligațiilor contractuale cu titlu de amendă și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admisă cererea de apel declarată de SC „Vitafor” SRL, casată hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), fiind pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă :

La 06 martie 2019, SC ”Vitafor” SRL a depus cerere de chemare în judecată către SRL ”Rapid-Expres”, solicitând încasarea prejudiciului material cauzat în urma neexecutării obligațiilor contractuale în sumă de 715 545,52 lei (40 291,54 dolari USD), 70 098,42 lei (4 200,00 dolari) cu titlu de amendă, a cheltuielilor de judecată în mărime de 11 516,46 lei, a taxei de stat în mărime de 270,00 lei, și 120,00 lei - cheltuieli de traducere, în total 797 550,40 lei.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la 10 august 2017 compania SC ”Vitafor” SRL a depus cerere-comandă către compania OOO „FUD DEVELOPMENT” (OOO «ФУД ДЕВЕЛОПМЕНТ»), Ucraina, cu privire la procurarea mărfii, în baza contractului nr.10/17-MD din 23 ianuarie 2017. Potrivit facturii de plată nr.449 din 10 august 2017, compania a efectuat transfer bancar pentru marfa comandată la data de 07 septembrie 2017, în suma totală de 40 291,54

de dolari, echivalent la cursul BNM de 17,7592 de lei, la data achitării în sumă de 715 545,52 lei.

A menționat reclamanta că, pentru transportarea mărfii compania a încheiat cu SRL „Rapid-Expres” contract-comandă nr.61 din 28 august 2017 cu privire la servicii de transport de expediție, și anume servicii de transport a mărfurilor de export-import în trafic rutier internațional și intern potrivit art. 679 Cod Civil R.M.

Potrivit contractului-comandă nr.61 din 28 august 2017, autocamionul IVECO a/c cu nr. de înregistrare AE8690CK și remorca KOGEL a/c cu nr. de AE6869XM, șofer Naidionov Serghei, la data 01 septembrie 2017 a fost încărcat cu marfa în or.Tulcin, str. Polcovnic Ganji nr. 16, conform facturii nr.449 din 10 august 2017.

La 01 septembrie 2017 autocamionul a ajuns la locul de unde trebuia să preia marfa: or. Tulcin, str. Polcovnic Ganji nr, 16, conform facturii nr.449 din 10 august 2017. Au fost pregătite documentele de vămuire, și anume: declarația de export UA40150/2017/006816, certificat de origine a mărfii nr.MD73100F 1305/59 din 31 august 2017, certificat veterinar nr.036336 din 01 septembrie 2017, CMR seria A nr.521526

În aceeași zi, la 01 septembrie 2017, după înregistrarea documentelor, autocamionul a fost vămuț și a ieșit din or. Tulcin pentru transportarea mărfii spre destinație: R.M., mun. Chișinău, str. Valea Bîcului nr.5/3, însă până în prezent autocamionul cu marfă nu a ajuns

Astfel, la nenumăratele solicitări telefonice din partea sa, șoferul autocamionului, nu răspundea la apel, având telefonul deconectat.

Contactând pârâtul „Rapid-Expres” SRL referitor la locul aflării autocamionului, i-au asigurat că marfa este în siguranță și v-a ajunge la destinație în termen.

Potrivit Contractului-comandă nr.61, data livrării mărfii trebuia să fie la data de 02 septembrie 2017, însă până la depunerea prezentei acțiuni autocamionul cu marfa nu a ajuns la destinație.

Astfel, conform Contractului-comandă nr.61, transportatorul își asumă toată responsabilitatea pentru siguranța încărcăturii pe toată durata transportului.

Ca urmare, Contractul-comandă nr.61 din 28 august 2017 cu privire la servicii de transport de expediție, încheiat între compania SC „Vitafor” SRL și „Rapid - Expres” SRL, nu a fost executat.

A indicat reclamanta că la data de 22 septembrie 2017, în adresa pârâtei a fost expediată cererea nr.24, cu aviz recomandat seria DS2002010293AR, privind explicarea reținerii autocamionului IVECO a/c cu nr. de înregistrare AE8690CK și remorca KOGEL a/c cu nr. de AE6869XM, șofer Naidionov Serghei.

Prin răspunsul primit din partea pârâtului a fost informat că potrivit Contractului-comandă nr.61 din 28 august 2017, livrarea mărfii este împiedicată de situație de forță majoră survenită drept rezultat al sustragerii de către persoanele responsabile din cadrul companiei SC „Vismut” Ucraina, care urma să livreze marfa. Reclamanta a mai menționat că la data de 28 august 2017, între compania SRL

„Rapid-Expres” și SC „Vismut” Ucraina a fost încheiat contractul de transport nr.61, în baza căruia SC „Vismut” s-a obligat să transporte încărcătura preluată, produse lactate 20 tone din or. Tulcin, Ucraina spre or. Chișinău, Moldova.

Menționează reclamanta că a expediat în adresa pârâtei pretenția nr.30 din 01 noiembrie 2017, cu aviz recomandat seria DS2002014709AR, prin care a solicitat achitarea benevolă a prejudiciului material în termen de 10 zile din momentul primirii pretenției, însă până în prezent nu a primit nici un transfer. Pretenția adresată debitorului cu aviz recomandat a fost recepționată de pârâtă la data de 03 noiembrie 2017, la adresa juridică mun. Chișinău, bd. Moscova nr.2 ap.(of) 150. Conform pretenției a fost înștiințată despre cheltuielile suplimentare, cum ar fi penalitatea și rambursarea taxei de stat, însă a ignorat achitarea benevolă a prejudiciului material cauzat în urma neexecutării obligațiilor contractuale în termen de 10 zile.

Astfel, la 16 aprilie 2019 valoarea prejudiciului material cauzat în urma neexecutării obligațiilor contractuale a pârâtei SRL „Rapid-Expres” constituia suma de 40 291,54 de dolari (715 545,52 lei).

Mai adaugă că, suplimentar, pentru încălcarea termenului de livrare pentru mai mult de 24 de ore, transportatorul plătește o amendă de 50 de dolari pe teritoriul Republicii Moldova și al CSI. Astfel, a fost calculată amenda pentru perioada din 02 septembrie 2017 – 25 noiembrie 2017: 84 zile x 50 de dolari = 4 200.00 de dolari.

La data de 21 februarie 2019, SC „Vitafor” SRL a depus cerere de concretizare a acțiunii, solicitând încasarea de la pârâtă a sumei de 715 545,52 lei (40 291,54 dolari USD) cu titlu de prejudiciu material cauzat în urma neexecutării obligațiilor contractuale, 70 098,42 lei (4 200,00 dolari USD) cu titlu de amendă, 11 516,46 lei – cheltuieli de judecată, 270 lei – taxa de stat și 120 de lei - cheltuieli de traducere, în total suma de 797 550,40 lei .

A mai indicat reclamanta că potrivit răspunsului Direcției generale urmărire penală a Inspectoratului General al Poliției nr.34/11/4066 din 13 decembrie 2018, a fost informat că la 02 noiembrie 2017 în temeiul bănuielei rezonabile de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) din Cod penal, a fost pornită urmărirea penală în cauza penală nr.2017670352 pe faptul în perioada 28 august 2017 - 02 septembrie 2017, persoane nestabilite până la moment, acționând în baza contractelor de prestare a serviciilor de transport încheiate din numele SRL „Rapid-Expres”, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu cetățeni al Republicii Ucraina, sub pretextul asigurării transportării produselor lactate, furnizate de către SRL „Como-Export” și SRL „Food Development” cu sediul Republica Ucraina, în adresa SRL „Cariba Agro”, SRL „Valmar” și SRL „Vitafor” din Republica Moldova, prin înșelăciune și abuz de încredere, au sustras mărfurile indicate, fără a ajunge la destinație, cauzând agenților economici indicați o daună materială în proporții deosebit de mari SRL „Valmar” fiindu-i pricinuit un prejudiciu în sumă de 23 507,50 de dolari - 420 537,42 lei. La moment cauza penală se află în examinare pentru stabilirea tuturor circumstanțelor, termenul de urmărire penală pe cauza penală fiind prelungit pentru efectuarea unor acțiuni suplimentare de urmărire penală.

În adresa Direcției Generale Urmărire Penală a IGP al MAI, a expediat mai multe cereri prin care a solicitat să fie informat cu privire la rezultatele urmării penale. Prin răspunsul primit a fost informat că cauza se află în examinare, termenul de urmărire penală este prelungit pentru efectuarea unor acțiuni suplimentare de urmărire penală, iar despre decizia adoptată va fi informat suplimentar.

Prin hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău (sediul Centru) cererea de chemare în judecată înaintată de către SC "Vitafor" SRL împotriva SRL "Rapid-Expres" privind încasarea prejudiciului material cauzat în urma neexecutării obligațiilor contractuale cu titlu de amendă și a cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, prima instanță a conchis că, la caz, nu sunt întrunite condițiile răspunderii contractuale, prejudiciul, alcătuit din prejudiciul real suportat, iar uneori și venitul ratat, fapta ilicită, exprimată prin neexecutarea, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligațiilor contractuale, legătura de cauzalitate dintre prejudiciul și fapta ilicită, vinovăția celui care a provocat prejudiciul. Deși reclamantul a prezentat mai multe răspunsuri de la organele de drept naționale, atrage atenția că nici un înscris anexat nu demonstrează vinovăția pârâtului în săvârșirea pretinselor fapte, or s-a confirmat doar că există pornită o cauză penală pe fapt, iar la moment se află la examinare pentru stabilirea circumstanțelor. În acest sens a statuat că survenirea răspunderii expeditorului este reglementată de către legislator prin prisma propriei sale vinovății. Respectiv, SRL „Rapid - Expres”, nu poate fi răspunzătoare pentru prejudiciul survenit din cauza acțiunilor ilegale ale transportatorului SRL „Vismut”. Astfel, a menționat prima instanță că dauna cauzată companiei SC „Vitafor” SRL, nu poate fi imputabilă pârâtului, deoarece are o origine exterioară, provenind din afara sferei de activitate a SRL „Rapid-Expres”, având un caracter imprevizibil atât din punct de vedere a producerii sale, cât și a efectelor respective.

Prima instanță a mai constatat că reclamanta nu a dovedit temeiurile tragerii pârâtei SRL "Rapid-Expres" la răspundere contractuală în baza Contractului-comandă pentru prestarea serviciilor de transport și expediție nr.61 din 28 august 2018 și nici la răspundere delictuală.

Prin decizia din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către SC „Vitafor” SRL, casată hotărârea primei instanțe, fiind pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea înaintată de către SC„Vitafor” SRL împotriva SRL „Rapid-Expres” cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat în urma neexecutării obligațiilor contractuale cu titlu de amendă și a cheltuielilor de judecată, a fost admisă.

A fost încasat din contul SRL „Rapid-Expres” în beneficiul SC „Vitafor” SRL suma de 715 545,52 de lei cu titlu de contravaloare a bunurilor dispărute.

A fost încasat din contul SRL „Rapid-Expres” în beneficiul SC „Vitafor” SRL suma de 26405,10 de lei cu titlu de amendă.

A fost încasat din contul SRL „Rapid-Expres” în beneficiul SC „Vitafor” SRL cheltuielile judiciare compuse din taxa de stat achitată în prima instanță în sumă de

11786,46 de lei, taxa de stat achitată în instanța de apel în sumă de 8839,85 lei și cheltuieli pentru traducere în sumă de 920,00 lei.

S-a încasat din contul SRL „Rapid-Expres” în beneficiul statului diferența taxei de stat în sumă de 10472,06 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că instanța de fond la adoptarea hotărârii a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, în consecință eronat a ajuns la concluzia netemeiniciei acțiunii.

Instanța de apel a conchis că odată cu semnarea contractului-comandă, între SC „Vitafor” SRL și SRL „Rapid-Expres”, au apărut raporturi juridice contractuale, astfel că, SRL „Rapid-Expres” SRL semnând contractul în calitate de transportator și-a asumat obligația de a prelua marfa de la Compania OOO „FUD DEVELOPMENT” (ООО «ФУД ДЕВЕЛОПМЕНТ»), Ucraina din or. Tulcin, str. Polcovnic Ganji nr.16 și a transporta în Republica Moldova cu autocamionul IVECO cu nr. de înregistrare AE8690CK /AE6869XM, șofer Naidionov Serghei.

Or, contractul – comandă nr.61 încheiat la 28.08.2017 este semnat și ștampilat în mod corespunzător de ambele părți, fiind cert că SRL „Rapid-Expres” și-a asumat obligațiile de transportator, inclusiv de răspundere pentru marfă pe tot parcursul transportării acesteia.

Instanța de apel a reținut că SC „Vismut” Приватное Предприятие «КОМПАНИЯ ВИСМУТ» (ИК 31747869), Ucraina) nu este parte a contractului – comandă nr.61 din 28 august 2017.

În această ordine de idei, SRL „Rapid-Expres” nu poate invoca drept exonerare de răspundere contractuală faptul contractării cu un terț pentru îndeplinirea propriei obligații.

Astfel, în baza celor relatate instanța de apel a conchis că pretenția înaintată de SC „Vitafor” SRL privind încasarea prejudiciului în mărime de 715 545, 52 de lei din contul SRL „Rapid-Expres”, pentru contravaloarea bunurilor dispărute, este absolut întemeiată. Având în vedere existența raportului juridic din care rezultă răspunderea contractuală a SRL „Rapid-Expres”, și anume neexecutării corespunzătoare a obligației privind transportarea mărfii în temeiul contractului – comandă nr.61 din 28 august 2017, instanța de apel a constatat ca fiind indubitabilă răspunderea SRL „Rapid-Expres”, pentru depășirea termenului de livrare a încărcăturii, din care considerente a încasat suma de 26405, 10 de lei cu titlu de amendă ce constituie echivalentul la 1500, 00 de dolari. pentru perioada 02 septembrie 2017- 02 octombrie 2017, adică din data stabilită la care urma să fie livrată marfa, până la data la care s-a constatat că încărcătura a fost pierdută.

La 27 septembrie 2021, SRL „Rapid-Expres”, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe, a contestat cu recurs decizia din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a aplicat o lege, care nu trebuia să fie aplicată, calificând greșit raportul juridic material litigios dintre SC „Vitafor” și SRL „Rapid-Expres”, drept unul de transport, cu aplicarea prevederilor cu privire la transport, ceea ce este absolut eronat, or, aceste prevederi sunt străine pentru raportul în cauză, deoarece raporturile dintre SC „Vitafor” și SRL „Rapid-

Expres”sunt niște raporturi veritabile de expediție.

La 29 noiembrie 2021, SC „Vitafor” SRL, a depus referință, prin poșta electronică, la recursul declarat de către SRL „Rapid-Expres”, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe, prin care a solicitat considerarea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 30 iunie 2021, expediată părților la 19 iulie 2021, însă careva date privind recepționarea acestora de către părți la materialele dosarului lipsesc. Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs, referință, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către SRL „Rapid-Expres”, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe,, inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de SRL „Rapid-Expres”, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ a recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recuratei cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere

faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenței, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarat de către SRL „Rapid-Expres”, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de SRL „Rapid-Expres”, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru